

[Elmqvist.]

Domsmandsinstitutionen i det Omfang, som Justitsministeren foreslaar det, altsaa for alle Straffesager med Undtagelse af visse som Tilstaaelsesforbrydelser og lignende, og Indførelse af Domsmænd ved Underretterne kan vi ikke gaa med til i denne Omgang.

Til Forsvar for at gaa saa vidt anføres der fra Tilhængerens Side mange Grunde. Der siges bl. a., at Befolkningen kræver det. Af det af Ministeriet nedsatte Udvalg siges det, at Indførelse af Domsmandsinstitutionen i det vide Omfang, som Ministeren og Udvalget foreslaar, er nødvendig for, at Tilliden til Domstolene kan befæstes hos den almindelige Befolkning. Endvidere henvises der til, at Lægdommeres Medvirken yder erfaringsmæssigt den bedste Garanti for de moderne Retsprincippers Gennemførelse.

Jeg vil gerne spørge med Hensyn til Paastanden om, at Befolkningen kræver det: Hvor eller hvornaar har Befolkningen stillet dette Krav? Og overfor Paastanden om, at det er nødvendigt, for at Tilliden til Domstolene kan befæstes, vil jeg spørge — og den ærede Ordfører vil maaske svare mig paa dette Spørgsmaal —: Hvornaar har Følket givet Mistillid overfor Domstolene til Kende i de senere Aar? I dette Land, hvor 20 Mennesker jo vanskelig kan komme sammen for at diskutere uden at vedtage Resolutioner, foreligger der, mig bekendt, ikke en eneste Resolution, der udtrykker Ønsket om Indførelse af Domsmandsinstitutionen, ikke en Resolution, ikke en Tilkendegivelse, der udtrykker Mistillid overfor Domstolene.

Man henviser videre til Erfaringerne fra Tyskland og Norge. Det er jo udmærket med denne Henvisning til andre Lande. Jeg har paavist, at Flertallet synes ikke at lægge nogen synderlig Vægt paa de Oplysninger, man kan faa fra fremmede Lande. Jeg tillægger saadanne Oplysninger en vis Vægt, og jeg mener, det er rimeligt, at man, inden man lovgiver paa et saadant Omraade, kommer i Besiddelse af saadanne Oplysninger, men jeg tror alligevel, man skal være forsigtig med saadan at løbe i Hælene paa andre Lande og bygge alt for stærkt paa de Oplysninger, man indhenter derfra.

For det første er Forholdene i de forskellige Lande jo vidt forskellige, og dertil kommer, at disse Oplysninger i saa høj Grad er afhængige af, hvorledes der spørges, og hvem der spørges. Jeg har, saaledes som jeg omtalte ved første Behandling, for at faa lidt Kendskab, saa godt det lod sig gøre, til dette Spørgsmaal opholdt mig

nogle Dage i Hamborg i Efteraaret og tilbragt disse Dage med at gaa i de forskellige Retter, idet jeg navnlig søgte at faa talt med Sagførere og Dommere om dette Spørgsmaal. Mit Resultat af disse Studier var ikke, at der herskede ubetinget Tilfredshed med Domsmandsinstitutionen. Sagførerne var glade ved Ordningen, men Dommernes Meninger var stærkt delte. Det blev hævdet fra forskellige Sider, at Ordningen betød Besvær for Befolkningen og Tidsspilde for Domstolene og medførte Uensartethed i Domsafgørelserne. Det var de Skavanker, man mente knyttede sig dertil.

Jeg tror derfor ikke, vi i alt for høj Grad skal bygge et saadant Systems Indførelse paa, at et enkelt Land har indført det, saa lidt som paa, at det danske Folk kræver det, for dette sidste passer i hvert Fald ikke. Nej, Kriteriet for, om vi skal indføre dette System og indføre det i det vide Omfang, som Justitsministeren foreslaar det, maa være, om denne Institution maa formodes at tilføre vor Retspleje noget godt, maa formodes at være et bedre Instrument til Retsplejens Udøvelse end den Ordning, vi har nu.

Og her stiller Venstre sig paa det Standpunkt, jeg har nævnt, at vi vel mener, at denne Institution har Fordele fremfor Nævningerne, og derfor vil være med til at forsøge den paa en Del af de Sager, der hidtil har været behandlet af Nævninger, men videre ønsker vi absolut ikke at gaa i Øjeblikket. For dette vort Standpunkt vejer meget stærkt ikke blot dette, at en almindelig Gennemførelse af Meddomsmænd vil betyde forøgede Omkostninger i Retsplejen og forøgede Byrder og Besvær for Befolkningen, men ganske særlig dette, at vi i det Øjeblik, vi staar og skal gennemføre en ny Straffelov, der bygger paa ganske nye Principper, bør være meget forsigtige med at give denne Straffelov i Hænderne paa en Retsudøvelse, der maaske slet ikke magter at føre disse Principper ud i Livet paa den rette Maade.

En af den nye Straffelovs store Fordele er netop den, at den overlader i langt videre Omfang Bestemmelsen af Straffens Art og Udmaaling til Dommernes Skøn, med Ret og Pligt for Dommerne til at tage individuelle Hensyn. Der bliver altsaa Adgang til langt videre Skøn for Dommerne end efter den nuværende Straffelov. For det første gælder dette Spørgsmaalet om Forbryderens Behandling: om han overhovedet skal straffes, om han, hvis han skal straffes, da skal straffes med tidsbestemt Fængsel eller skal paa ubestemt Tid underkastes Sikker-